

การวิเคราะห์และประเมินหนังสือเรียนวิชาสังคมศึกษา ส 605

นางสาวารัญญา สวัสดิบุตร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาคศึกษามัธยมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2532

ISBN 974-576-136-2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

0 15632

T17497036

AN ANALYSIS AND EVALUATION OF THE SOCIAL STUDIES

TEXTBOOKS SOC. 605

Miss Warunya Swasdibutra

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Secondary Education

Graduate School

Chulalongkorn University

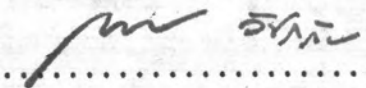
1989

ISBN 974-576-136-2

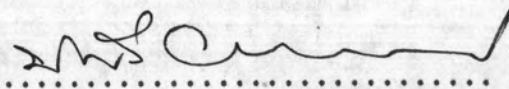
หัวข้อวิทยานิพนธ์ การวิเคราะห์และประเมินหนังสือเรียนวิชาสังคมศึกษา ส 605
โดย นางสาวารัญญา สวัสดิบุตร
ภาควิชา มัธยมศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ลาวัณย์ วิทยาอุทิศกุล

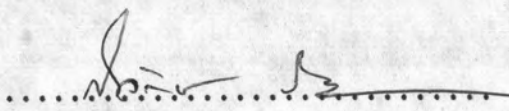

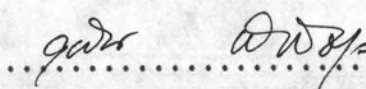
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

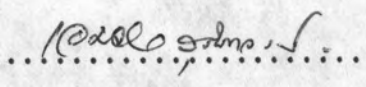

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พิบูลศรี วาสนสมสิทธิ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ลาวัณย์ วิทยาอุทิศกุล)

..... กรรมการ
(ศาสตราจารย์ ยุกิน พิพิธกุล)

..... กรรมการ
(อาจารย์ เอ็มจันทร์ สุนันทวงศ์)

วรัญญา สวัสดิ์ติบุตร : การวิเคราะห์และประเมินหนังสือเรียนวิชาสังคมศึกษา ส 605.

(AN ANALYSIS AND EVALUATION OF THE SOCIAL STUDIES TEXTBOOKS SOC.605.)

อ.ที่ปรึกษา : ผศ. ลาวัญย์ วิทยาเวชกุล, 208 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) วิเคราะห์และประเมินหนังสือเรียนวิชาสังคมศึกษา ส 605 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 4 เล่ม ที่กระทรวงศึกษาธิการอนุญาตให้ใช้เป็นหนังสือเรียนในโรงเรียน ซึ่งจัดทำโดยห้างหุ้นส่วนจำกัดเซ็นทรัลเอ็กซ์เพรสศึกษา สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช และสำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์ ในด้านการจัดทำรูปเล่มและการพิมพ์ ด้านเนื้อหาของหนังสือเรียน ด้านการเขียนและการใช้ภาษา และด้านเครื่องช่วยการเรียนการสอน 2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูผู้ใช้หนังสือเรียนวิชาสังคมศึกษา ส 605 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับคุณภาพของหนังสือเรียนทั้ง 4 ด้านดังกล่าว โดยใช้เกณฑ์การวิเคราะห์และประเมินหนังสือเรียนกับแบบสอบถามความคิดเห็นของครูผู้ใช้หนังสือเรียนรายวิชานี้ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นและได้รับการปรับปรุงแก้ไขจากผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำเสนอผลในรูปของตารางประกอบคำอธิบาย

ผลการวิจัยพบว่า 1) การวิเคราะห์และประเมินหนังสือเรียนวิชาสังคมศึกษา ส 605 ตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนั้น พบว่า หนังสือเรียนของสำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์มีคุณภาพโดยส่วนรวมอยู่ในเกณฑ์ดี ส่วนหนังสือเรียนรายวิชาเดียวกันของสำนักพิมพ์อื่น ๆ อยู่ในเกณฑ์ปานกลางถึงดี

2) ครูผู้ใช้หนังสือเรียนวิชาสังคมศึกษา ส 605 มีความคิดเห็นว่า หนังสือเรียนของห้างหุ้นส่วนเซ็นทรัลเอ็กซ์เพรสศึกษา มีคุณภาพโดยส่วนรวมอยู่ในเกณฑ์ดี ส่วนหนังสือเรียนรายวิชาเดียวกันของสำนักพิมพ์อื่น ๆ มีคุณภาพโดยส่วนรวมอยู่ในเกณฑ์ปานกลางถึงดี

ภาควิชา ..... มัธยมศึกษา

สาขาวิชา ..... การสอนสังคมศึกษา

ปีการศึกษา 2531

ลายมือชื่อนิติ .....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....

WARUNYA SWASDIBUTRA : AN ANALYSIS AND EVALUATION OF THE SOCIAL
STUDIES TEXTBOOKS SOC. 605. THESIS ADVISOR : ASST.PROF. LAWAN
WITYAWUDHIKUL, 208 pp.

The purposes of this study were to : 1) Analyze and evaluate four social studies textbooks for the upper secondary level (Soc.605) adopted by the Ministry of Education and published by four different publishers : Central Express Suksa Co.Ltd., Thai Watana Panich Publisher, Watana Panich Publisher and Aksorn.Chareon Tat Publisher, in the following four aspects : appearance and publication, content, writing style and language usage, and teaching aids. 2) To study the opinions of the social studies teachers on the quality of these textbooks. The analysis and evaluation of the textbooks were based on the criteria for analysis and evaluation set up by the researcher with the specialists approval. The obtained data were analysed statistically by means of percentage, arithmetic mean and standard deviation and presented in tables with descriptions.

Findings :

1) Based on the criteria of textbook analysis and evaluation set up by the researcher, it was found that the total quality in all aspects of social studies textbook for the upper secondary level by Aksorn Chareon Tat Publisher was good while the total quality of those published by other publishers ranged from moderate to good.

2) The social studies teachers who used the social studies textbooks under study opined that the total quality of social studies textbook published by Central Express Suksa Co.Ltd., was good and the total quality of those published by the other publishers were ranged from moderate to good.

ภาควิชา .....มัธยมศึกษา.....
สาขาวิชา .....การสอนสังคมศึกษา.....
ปีการศึกษา ..... 2531 .....

ลายมือชื่อนิติ .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์
ลาวัณย์ วิทยาวุฒิกุล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งให้คำแนะนำ ช่วยเหลือและตรวจแก้ไข
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ตลอดจนให้ความรัก ความเมตตา และความห่วงใยแก่ผู้วิจัยเป็นอย่างมาก
ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณและความเอาใจใส่ของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็น
อย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอกราบขอบพระคุณศาสตราจารย์ยุพิน พิพิธกุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิบูลศรี วัฒน-
สมสิทธิ์และอาจารย์เอมจันทร์ สุวินทวงศ์ ที่ได้กรุณาให้ข้อคิดเห็น คำแนะนำ และตรวจแก้ไข
วิทยานิพนธ์ จนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี และขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลง-
กรณ์มหาวิทยาลัย ที่กรุณาให้ทุนอุดหนุนในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาตรวจ แก้ไข และให้คำแนะนำในการสร้าง
เกณฑ์และแบบสอบถาม รวมทั้งอาจารย์ผู้สอนวิชาสังคมศึกษาทุกท่านที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือใน
การตอบแบบสอบถามด้วยดี อีกทั้งผู้วิจัยต้องขอขอบพระคุณอาจารย์และเพื่อน ๆ จากศูนย์พัฒนา-
หนังสือ กรมวิชาการ และศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา กรมการศึกษานอกโรงเรียน ที่ได้กรุณา
ให้คำแนะนำ ความช่วยเหลือและ เป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ตลอดมา

ท้ายนี้ ผู้วิจัยใคร่ขอกราบขอบพระคุณ พ่อ - แม่ ป้า และขอขอบคุณพี่ ๆ และเพื่อน ๆ
ทุกคน ที่กรุณาให้ความรัก ความห่วงใย และความเอาใจใส่แก่ผู้วิจัย อีกทั้งคอยสนับสนุนและเป็น
กำลังใจแก่ผู้วิจัยจนทุกวันนี้

วรัญญา สวัสดิ์บุตร

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
บทที่	
1. บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	10
ขอบเขตของการวิจัย	11
ค่าจำกัดความที่ใช้ในงานวิจัย	11
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	12
2. วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	13
ข้อมูลที่ได้จากเอกสารที่เกี่ยวข้อง	14
ข้อมูลที่ได้จากการทำงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	67
3. วิธีดำเนินการวิจัย	100
การศึกษาค้นคว้าข้อมูล	100
เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย	101
วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย	101
ประชากรที่ใช้ในงานวิจัย	102
การเก็บรวบรวมข้อมูล	103
การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูล	103

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	105
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	150
บรรณานุกรม	166
ภาคผนวก	179
ประวัติผู้วิจัย	208

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. คุณภาพของหนังสือเรียนวิชาสังคมศึกษา รายวิชา ส 605 ของสำนักพิมพ์ต่าง ๆ ด้านกายภาพ.....	107
2. ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับคุณภาพของหนังสือเรียน รายวิชา ส 605 ของสำนักพิมพ์ต่าง ๆ ด้านกายภาพ.....	109
3. ความสอดคล้องกับหลักสูตรสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ของหนังสือเรียนวิชาสังคมศึกษา รายวิชา ส 605 ของห้างหุ้นส่วนจำกัดเซ็นทรัลเอ็กซ์เพรสศึกษา.....	112
4. ความสอดคล้องกับหลักสูตรสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ของหนังสือเรียนวิชาสังคมศึกษา รายวิชา ส 605 ของสำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.....	115
5. ความสอดคล้องกับหลักสูตรสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ของหนังสือเรียนวิชาสังคมศึกษา รายวิชา ส 605 ของสำนักพิมพ์วัฒนาพานิช.....	118
6. ความสอดคล้องกับหลักสูตรสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ของหนังสือเรียนวิชาสังคมศึกษา รายวิชา ส 605 ของสำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์.....	121
7. ความสอดคล้องกับจุดประสงค์รายวิชาของหนังสือเรียนวิชาสังคมศึกษา รายวิชา ส 605 ของห้างหุ้นส่วนจำกัดเซ็นทรัลเอ็กซ์เพรสศึกษา.....	124
8. ความสอดคล้องกับจุดประสงค์รายวิชาของหนังสือเรียนวิชาสังคมศึกษา รายวิชา ส 605 ของสำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.....	127
9. ความสอดคล้องกับจุดประสงค์รายวิชาของหนังสือเรียนวิชาสังคมศึกษา รายวิชา ส 605 ของสำนักพิมพ์วัฒนาพานิช.....	130

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
10. ความสอดคล้องกับจุดประสงค์รายวิชาของหนังสือเรียนวิชาสังคมศึกษา รายวิชา ส 605 ของสำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์.....	133
11. คุณภาพของความเหมาะสมด้านความรู้ ความเข้าใจตามหลักวิชาสังคมศาสตร์ สาขาต่าง ๆ และวุฒิภาวะของผู้เรียนในหนังสือเรียนวิชาสังคมศึกษา รายวิชา ส 605 ของสำนักพิมพ์ต่าง ๆ.....	136
12. ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับความสอดคล้องของ เนื้อหาในหนังสือเรียนกับ จุดประสงค์ของหลักสูตรสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ของสำนักพิมพ์ต่าง ๆ.....	141
13. ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับความสอดคล้องของ เนื้อหาในหนังสือเรียนกับ จุดประสงค์รายวิชาของหนังสือเรียนวิชาสังคมศึกษา ส 605 ของสำนักพิมพ์ ต่าง ๆ.....	143
14. ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับความเหมาะสมด้านความรู้ ความเข้าใจตาม หลักวิชาสังคมศาสตร์สาขาต่าง ๆ และวุฒิภาวะของผู้เรียนในหนังสือเรียน วิชาสังคมศึกษา รายวิชา ส 605 ของสำนักพิมพ์ต่าง ๆ.....	145